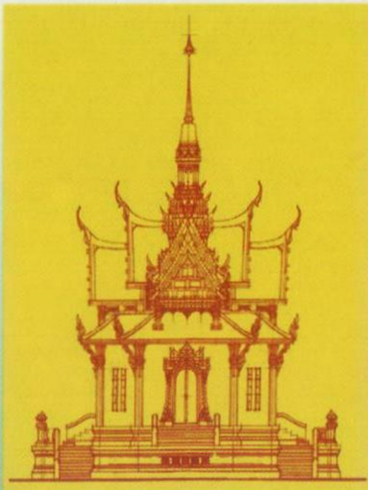

แบบก่อสร้างมณฑป

ขอเชิญ พุทธศาสนิกชนร่วมงาน
สรงน้ำ พระบรมสารีริกธาตุ
๙-๑๕ เมษายน ของทุกปี

พระครูสิทธิธรรมวิภัช
(เจ้าอาวาสวัดราชบูรณะ)

ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธา
ร่วมบริจาคสร้างมณฑป พระบรมสารีริกธาตุ
หมายเลขบัญชีธนาคารกรุงไทย (สาขาพิษณุโลก)
ชื่อ บัญชีวัดราชบูรณะ เลขที่
061-1-52681-0

๑๖/๑๕๖ ถ.บรมไตรโลกนาถ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก
โทร. ๐-๕๕๒๕-๘๙๗๒, ๐-๙๒๗๑-๔๗๘๗

Print By : ONE ONE ONE PRINTING
Tel : 01-5735235, 09-6812121 Fax : 02-5134517

พระบรมสารีริกธาตุ
วัดราชบูรณะ
WAT RAJABURANA

จังหวัดพิษณุโลก

ประวัติพระบรมสารีริกธาตุวัดราชบูรณะ

จากเอกสารเขียนโดย พระทิพากรวงศ์ (ขำ บุญนาค) เรื่องพระปฐมเจดีย์ ได้กล่าวถึงตำนานพระปฐมเจดีย์ ฉบับพระยามหาอรรคนิกร และฉบับนายทอง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันมีข้อความบางตอนเขียนไว้ว่าจะกล่าวถึงพระมหาไหล่ลายเป็นบุตรนายเชนกษัตริย์เป็นเชื้อวงศ์พระยาศรีสิทธิไชย เมื่อมหาไหล่ลายยังไม่ได้บวชได้เป็นมหาดเล็กพระเจ้าแผ่นดินละโว้ แล้วกระทำชู้ด้วยนางพระสนมของพระยาเธอจับได้จึงสักไหล่เสียข้างหนึ่งแล้วส่งไปเป็นตะพุ่นหญ้าม้า จึงได้นามปรากฏว่า "มหาไหล่ลาย" ครั้นอยู่มามหาไหล่ลายกับนายเชนกษัตริย์ บิดาหนีไปเมืองหลวงต่อแดนเมืองเชียงใหม่จะขอบวชเป็นพระภิกษุ แต่คณะสงฆ์ไม่ให้บวช มหาไหล่ลายจึงบวชเป็นสามเณร อยู่มารู้ว่าจะมีสำเภาไปเมืองลังกาเจ้าเณรไหล่ลายก็เอาบาตรกับไม้เท้าลงในกระโล่ลอยไปถึงเมืองลังกา เมื่อไปถึงเมืองลังกาเจ้าเณรไหล่ลายอาศัยอยู่กับพระภิกษุผู้เฒ่า และได้พาเข้าไปหาพระสังฆราช พระสังฆราชจึงถามว่าเจ้าเณรมาในลังกานี้เพื่อประโยชน์สิ่งใด เจ้าเณรแจ้งว่าจะขอบวชเป็นพระภิกษุ คณะสงฆ์จึงว่าเจ้าเณรนี้เป็นนักโทษหนีออกมาจากเมืองชมพูทวีปจะบวชให้นั้นมิได้ ดังนั้นเจ้าเณรไหล่ลายจึงว่า "พระผู้เป็นเจ้าจงนำข้าพเจ้าไปนมัสการยังคณะเจดีย์ด้วยเถิด" พระสังฆราชและพระสงฆ์ทั้งปวงจึงนำสามเณรมายังต้นโพธิ์กระทำทักษิณาสามรอบ แล้วกิ่งมหาโพธิ์ข้างทิศทักษิณก็น้อมลงมาให้เจ้าเณรจับใส่เศียรเกล้า แล้วพระบรมสารีริกธาตุก็เสด็จออกมาปาฏิหาริย์อยู่เหนือศีรษะเจ้าเณร มีรัศมีต่างๆ เป็นประจักษ์แก่สายตาของคณะสงฆ์ คณะสงฆ์จึงก็ให้บวชเจ้าเณรเป็นภิกษุ ชื่อว่า "พระมหาไหล่ลาย" และได้ไปนมัสการพระพุทธบาทกับเจดีย์อื่นๆ ทั่วลังกา แล้วก็จะกลับชมพูทวีปเมื่อพระมหาไลลายจะกลับชมพูทวีป พระสังฆราชลังกาทรงมอบพระบรมสารีริกธาตุให้ จำนวน ๖๕๐ องค์กับผลพระศรีมหาโพธิ์ เมื่อพระมหาไหล่ลายเดินทางมาถึงวัดพระเชตุพน นครไชยศรี ได้นำพระบรมสารีริกธาตุบรรจุไว้ในมหาเจดีย์ในพระเสตาทั้ง ๔ จำนวน ๑๖ องค์ บรรจุไว้ในพระไสยาสน์นอกพระประธานใหญ่ จำนวน ๓๖ องค์ บรรจุไว้ในทรง เมืองชัยนาท จำนวน ๓๖ องค์ และผลมหาโพธิ์นั้นมหาไหล่ลายปลูกไว้ริมหนองทะเลนอกวัดเขมา ปากน้ำจึงได้ปรากฏชื่อว่า "มหาโพธิ์"พระมหาไหล่ลายนำพระบรมสารีริกธาตุไปบรรจุไว้หน้าพระธาตุเมืองโยธา จำนวน ๑๖ องค์ พระพุทธบาท จำนวน ๓๖ องค์ เขานครสวรรค์ จำนวน ๓๖ องค์ อ่างทอง จำนวน ๓๖ องค์ เอาไปบรรจุไว้ในป่าตาผีคุด จำนวน ๓๖ องค์ พระมหาไหล่ลายขึ้นไปทางเหนือถึงเมืองสุโขทัยได้นำพระบรมสารีริกธาตุไปบรรจุไว้ในพระธาตุหิน จำนวน ๓๖ องค์ บรรจุไว้ในตอม จำนวน ๓๖ องค์ เอาขึ้นไปในเมืองหลวงสวงแกว จำนวน ๓๖ องค์

พระมหาไหล่ลายได้เดินทางไปเมืองพิษณุโลกเอาบรรจุไว้ในวัดเสนาสน์ จำนวน ๓๖ องค์ ในวัดบูรพาราม จำนวน ๓๐ องค์ บรรจุไว้ในวัดมหาสถานจำนวน ๓๐ องค์ (วัดมหาเจดีย์หรือวัดมหาสถานซึ่งนักโบราณคดีสันนิษฐานว่า คือวัดราชบูรณะ จังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบัน) จากหลักฐานการบันทึกเหล่านี้และตำนานการสร้างวัดราชบูรณะที่สอดคล้องกันแสดงว่าพระบรมสารีริกธาตุกับวัดราชบูรณะอยู่คู่กันมาโดยตลอด

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๘ กรมศิลปากรได้ขุดค้นเจดีย์หลวงวัดราชบูรณะ เพื่อทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ ได้ขุดค้นพบพระบรมสารีริกธาตุที่บรรจุไว้ในคอระฆังของเจดีย์หลวง ซึ่งบรรจุอยู่ในผอบและเจดีย์จำลองเล็กๆ ที่ทำจากทองสำริด ทางวัดจึงได้นำไปให้พุทธศาสนิกชนได้สักการะบูชาที่ศาลาการเปรียญและในขณะนี้วัดราชบูรณะกำลังดำเนินการก่อสร้างมณฑปเพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้สักการะบูชาต่อไป

ประวัติเรือพระที่นั่ง
รับเสด็จน่านนที ราชบูรณะ สมัยรัชกาลที่ ๕

เรือพระที่นั่งมีความยาว ๑๒ เมตร กว้าง ๑.๗๐ เมตร สมัยรัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสเมืองพิษณุโลกขึ้นมนัสการพระพุทธชินราชและสถานที่ต่างๆ โดยใช้เรือลำนี้แทนเรือพระที่นั่งมาจากบางกอก

ประวัติ วัดราชบูรณะ

วัดราชบูรณะ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยก่อนรัชสมัยของพระยาลิไท ประวัติบนไม้แผ่นป้าย ของวัดมีความว่าวัดราชบูรณะเดิมไม่ปรากฏชื่อ ก่องสร้างมานาน ๑,๐๐๐ ปีเศษ ก่อนที่พระยาลิไทได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์จึงมีชื่อว่า **"วัดราชบูรณะ"**

จากหนังสือจดหมายระยะทางเมืองพิษณุโลก ของสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์ ความว่า ".....ออกจากหมู่บ้านก็เข้าหาวัดราฏร์บูรณะ พอถึงหลังโบสถ์ก็ดูดจี้ ต้องลงจากม้าทางหลังโบสถ์ บานประตูสลัก ลายดอก ๔ กลีบ ฝีมือดีแต่เป็นลายตามธรรมเนียม ผนังในโบสถ์เขียนรามเกียรติ์

จากหนังสือราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จระราชดำเนินไปยังวัดราชบูรณะ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ร.ศ.๑๒๐ ความว่า "ต่อวัดนางพระยานั้นลงไปก็ถึงวัดราชบูรณะ ไม่มีบ้านเรือนคั่นวัดนี้มีอุโบสถ วิหารหลวงตั้งอยู่ใกล้เจดีย์ อันอยู่ใกล้ริมน้ำ เจดีย์องค์นี้ฐานแปดเหลี่ยมใหญ่แต่ชำรุด มีผู้ไปสร้างพระเจดีย์ไม้สิบสองต่อชวงบน ทำนองสร้างพระปรางค์"

ศิลปะและโบราณสถาน

เจดีย์หลวงวัดราชบูรณะ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตก ติดถนนริมฝั่งแม่น้ำน่าน เป็นเจดีย์ทรงกลมขนาดใหญ่ แกนในของฐานเป็นดิน ภายนอกก่ออิฐ ฐานพระเจดีย์เป็นหน้ากระดาน ๘ เหลี่ยมซ้อนกันขึ้นไปประมาณ ๘ ชั้น มุมฐานชั้นบนสุดมีจุลเจดีย์นี้ทำเป็นพนักระเบียงติดต่อกันโดยรอบ ส่วนตรงกลางเป็นพระเจดีย์ประธาน จากการศึกษารูปแบบพบว่าฐานเจดีย์มีลักษณะรูปทรงศิลปะสมัยสุโขทัย จึงสันนิษฐานว่าน่าจะมีการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ในสมัยอยุธยา

พระบรมสารีริกธาตุวัดราชบูรณะ เมื่อพ.ศ.๒๕๒๘ กรมศิลปากรที่ ๖ จังหวัดสุโขทัย ได้เข้ามาทำการบูรณะเจดีย์หลวง (เจดีย์ใหญ่ ៩ ยอด) เจดีย์ลาย และวิหารหลวงของวัดราชบูรณะ ได้พบพระบรมสารีริกธาตุที่บริเวณคอระฆังของเจดีย์หลวง ซึ่งบรรจุอยู่ในผอบเงินประดับทอง ๘ เหลี่ยม จำนวนมาก ซึ่งเป็นพรบรมสารีริกธาตุที่ใหญ่ที่สุด

ธรรมาสน์ไม้จำหลักในพระวิหาร เป็นธรรมมาสน์ไม้มีลักษณะงดงามและเก่าแก่มาก เคยตั้งพิงไว้กับเสาใกล้พระประธาน ปัจจุบันธรรมมาสน์นี้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง จ.สุโขทัยขอยืมไปจัดแสดง

วิหารน้อย ตั้งอยู่ด้านข้างศาลาการเปรียญเป็นอาคารก่ออิฐไม่ฉาบปูนขนาดยาว ๓ ห้องแต่เดิมเป็นวิหารคลุมเฉพาะองค์พระเท่านั้นและมีเจดีย์ทั้งสองได้พังทลายไปแล้ว

อุโบสถ พระอุโบสถวัดราชบูรณะ เป็นศิลปะสมัยสุโขทัย อุโบสถทรงโรงหันหน้าไปทางทิศตะวันออก แบ่งเป็น ๖ ห้อง มีเฉลียงรอบ ขนาดกว้าง ๘.๓๔ เมตร ยาว ๑๗.๕๗ เมตร สูง ๓.๑๓ เมตร หน้าจั่วเป็นแบบเก่า คือแบบจั่วภควัมเช่นเดียวกับจั่ววิหารพระพุทธชินราช บานประตูสลักลายเป็นดอกสี่กลีบแบบดอกลำดวน รอบอุโบสถประดิษฐานเสมา เป็นเสมาคู่หินชนวนสลักประดิษฐานบนฐานบัวไม่มีซุ้มเป็นเสมายืนแท่น

วิหารหลวง

วิหารหลวง มีลักษณะอาคารแบบทรงโรง แบ่งออกเป็น ๙ ห้อง ขนาด ความ กว้าง ๑๒.๒๔ เมตร ยาว ๒๑.๘๒ เมตร หันหน้าไปทางทิศตะวันออกหน้าบรรณเป็นแบบภควัน ภายในกรอบลูกฟักสลักลายแปลงแบบช่อหางโตลักษณะศิลปกรรมแบบสุโขทัย

หอไตรไม้

หอไตรไม้ เป็นอาคารทรงไทย ๒ ชั้น ชั้นบนเป็นหอไตร ชั้นล่างเป็นหอสวดมนต์ เดิมรอบหอไตรเป็นสระน้ำและมีสะพานทอดไปที่หอไตร ปัจจุบันสระน้ำตื้นเขินและได้มีการปรับพื้นที่จึงไม่ปรากฏให้เห็น

ภาพจิตรกรรม "เรื่องรามเกียรติ์"

ภาพจิตรกรรม บริเวณผนังอุโบสถ ตอนบนเขียน เรื่อง"**รามเกียรติ์**" และที่เขียนได้ดีที่สุดคือตอน ทศกัณฐ์สั่งเมือง ซึ่งอยู่ที่ผนังด้านทิศเหนือ ส่วนด้านล่างติดกับพื้นเขียนเรื่องกามกรีฑา สันนิษฐานว่าเขียนขึ้นสมัยรัชกาลที่ ๔

หอไตรเสากลม

หอไตรเสากลม ลักษณะเป็นอาคารก่ออิฐ ถือปูน ๒ ชั้น มีเสาทั้งหมด ๑๖ ต้น ลักษณะเสากลม เป็นเสาปูนที่รองรับอาคารชั้นล่างใช้แขวนระฆัง ชั้นบนเป็นหอไตร